

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу
Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **ДІАГНОСТИКА Й МОНІТОРИНГ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
НА ПІДПРИЄМСТВІ**

Виконав(ла): здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи БЕБ
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійної програми «Економічна безпека»

Єфанова В.Ю.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Олійник Н.М.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2024 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 051 Економіка

Освітньо-професійна програма: Економічна безпека

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

_____ Наталія ШАНДОВА

«_____» _____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

_____ Єфановій Валерії Юріївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Діагностика й моніторинг економічної безпеки на підприємстві

керівник роботи Олійник Наталія Миколаївна, доцент, к.т.н.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 6.09.2024 р. № 504-с

2. Строк подання студентом роботи 19.12.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, дані Державної служби статистики України, планові та звітні показники діяльності українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР» за 2020-2023 рр.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретико-методичні аспекти забезпечення економічної безпеки підприємства

Діагностика й моніторинг економічної безпеки українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР» у воєнний час

Формування системи управління економічною безпекою українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР» у воєнний час

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 7 таблиць, 7 рисунків, 53 літературних джерела.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	Наталія ОЛІЙНИК, доцент	06.10.2024	10.12.2024
Консультант з нормоконтролю	Наталія ОЛІЙНИК, доцент	06.10.2024	10.12.2024

7. Дата видачі завдання 06.10.2024 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	06.10.2024 - 10.10.2024	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	11.10.2024 - 15.10.2024	виконано
3.	Написання I розділу	16.10.2024 - 26.10.2024	виконано
4.	Написання II розділу	27.10.2024 – 09.11.2024	виконано
5.	Написання III розділу	10.11.2024 - 24.11.2024	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	25.11.2024 - 30.11.2024	виконано
7.	Оформлення роботи	02.12.2024 - 09.12.2024	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	10.12.2024 – 15.12.2024	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	16.12.2024	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	20.12.2024	

Здобувач _____ Валерія ЄФАНОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Наталія ОЛІЙНИК
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра Єфанової Валерії Юріївни на тему: «Діагностика й моніторинг економічної безпеки на підприємстві» містить 95 сторінок, 7 таблиці, 7 рисунків, складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 53 найменувань.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є діагностика економічної безпеки господарюючих суб'єктів.

Об'єктом дослідження виступає економічна безпека українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних аспектів діагностики економічної безпеки господарюючих суб'єктів.

В кваліфікаційній роботі магістра розкрито теоретико-методичні аспекти забезпечення економічної безпеки підприємства; проведено діагностику й моніторинг економічної безпеки українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР» у воєнний час; запропоновано формування системи управління економічною безпекою українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР» у воєнний час.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що за результатами дослідження теоретичні і методичні положення роботи доведено до рівня конкретних методик і рекомендацій щодо оптимізації процесу діагностики економічної безпеки господарюючих суб'єктів.

Кваліфікаційна робота магістра виконана на основі матеріалів українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР» за 2020-2023 роки.

Ключові слова: економічна безпека, діагностика, моніторинг, ймовірність банкрутства.

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1. Сутність і зміст категорії «економічна безпека».....	10
1.2. Методичні засади оцінки економічної безпеки суб'єктів господарювання.....	18
1.3. Принципи управління економічною безпекою підприємства.....	23
1.4. Концепція діагностики й моніторингу економічної безпеки на підприємстві.....	28
Висновки до розділу 1.....	34
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА Й МОНІТОРИНГ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР» У ВОЄННИЙ ЧАС.....	35
2.1. Економіка України у воєнний час: аналіз стану та тенденції розвитку.....	35
2.2. Коротка характеристика діяльності українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР».....	47
2.3. Аналіз впливу війни на фінансову стійкість українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР».....	51
2.4. Аналіз показників рентабельності ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР» як складової економічної безпеки підприємства.....	55
Висновки до розділу 2.....	59
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР» У ВОЄННИЙ ЧАС.....	61
3.1. Стратегічне й інноваційне забезпечення системи управління економічною безпекою українського підприємства у воєнний час.....	61

3.2. Заходи підтримки стійкості та забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах повномасштабної війни.....	69
3.3. Обґрунтування використання зарубіжних та вітчизняних методик при діагностиці й моніторингу економічної безпеки українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР».....	77
Висновки до розділу 3.....	85
ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	90

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи магістра зумовлена тим, що в умовах динамічного зовнішнього середовища та нестійкого розвитку національної економіки вітчизняні підприємства стикаються з безліччю загроз щодо свого функціонування. Ці загрози носять різноманітний характер: фінансовий, економічний, соціальний, кадровий, інформаційний, виробничий, комерційний. Тому перед суб'єктами господарювання постає завдання забезпечення, по-перше, стабільності функціонування шляхом уникнення або нейтралізації загроз, а по-друге, ефективності діяльності за рахунок зваженого управління фінансово-економічними, виробничими, соціально-трудовими та іншими бізнес-процесами, що ускладнюється несприятливим соціально-економічним та політичним становищем в Україні.

Окреслена проблема не є новою для економічної науки: сьогодні розроблено низку методичних підходів до оцінювання економічної безпеки підприємств. Серед вітчизняних і зарубіжних науковців, які займалися виробленням нових та адаптацією існуючих методик аналізу питань економічної безпеки підприємства слід відзначити Антонову О.В., Белокурова В.В., Малюту Л.Я., Кузенко Т.Б., Варналій З.С., Вахлакову В.В., Гайдук І.С., Гаркушу В.О., Єршову Н.Ю., Гросул В.А., Ортинського В.Л. та ін. Аналіз чималої кількості наукової літератури показав, що на сьогодні немає єдиного визначення поняття «економічна безпека».

У зарубіжній практиці питаннями розроблення методів і моделей оцінки вірогідності банкрутства підприємства займалися такі вчені, як: Г. Спрінгейт, Е. Альтман, У. Бівер та Дж. Таф-флер, М. Беніш, Г. Тішоу, Р. Ліс, Ж. Конан і М. Гольдер та ін. В Україні дослідженнями методів аналізу ймовірності банкрутства підприємства займалися такі вчені: О.О. Терещенко, А.М. Поддєрьогін, О.М. Барановська, О.І. Продіус, С.О. Черкасова, В.В. Вітлінський, Т.І Єфименко, О.П. Савчук, В.М. Федосов та ін.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є діагностика економічної безпеки господарюючих суб'єктів.

Для досягнення визначеної мети в роботі висуваються наступні завдання:

- дослідити сутність і зміст категорії «економічна безпека»;
- визначити методичні засади оцінки економічної безпеки суб'єктів господарювання;
- дослідити принципи управління економічною безпекою підприємства;
- розглянути концепцію діагностики й моніторингу економічної безпеки на підприємстві;
- провести аналіз стану та визначити тенденції розвитку економіка України у воєнний час;
- дослідити коротку характеристику діяльності українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР», яке спеціалізується на виробництві матеріалів для будівництва та ремонту;
- провести аналіз впливу війни на фінансову стійкість українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР»;
- провести аналіз рентабельності ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР»;
- дослідити стратегічне й інноваційне забезпечення системи управління економічною безпекою українського підприємства у воєнний час;
- визначити заходи підтримки стійкості та забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах повномасштабної війни;
- обґрунтувати використання зарубіжних та вітчизняних методик при діагностиці й моніторингу економічної безпеки українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР».

Об'єктом дослідження виступає економічна безпека українського підприємства ТОВ ІПГ «МАЙСТЕР».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних аспектів діагностики економічної безпеки господарюючих суб'єктів.

При виконанні роботи використано загальні методи дослідження: системний підхід, порівняльний та економічний аналіз, аналіз із використанням коефіцієнтів, моделі дискримінантного аналізу (модель О.О. Терещенка, Е. Альтмана, Спрінгейта).

Інформаційною базою дослідження є вітчизняна і зарубіжна література з досліджуваної проблеми; наукові статті, опубліковані у вітчизняних і зарубіжних періодичних виданнях.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що за результатами дослідження теоретичні і методичні положення роботи доведено до рівня конкретних методик і рекомендацій щодо оптимізації процесу діагностики економічної безпеки господарюючих суб'єктів.

Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 53 найменувань, містить 7 таблиць, 7 рисунків. Основний зміст дипломної роботи викладено на 95 сторінках друкованого тексту.